

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 fr.
 Bélyegdíj minden hírűlésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-üzemében és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelen minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

Gróf Apponyi Albert.

Meg vagyom írva a prófétáról, hogy magas hegyen lakozék, hova holló hozta naponkénti táplálékát, mely után a szent férfiú sóvárogva vágyik vala. Hollószárnyak suhogása volt biztosítéka, hogy az Ur nem feledkezik meg az ő hűségéről, hanem küldi madara által a menyebéli eledelt.

Önkénytelenül jutottunk e hasonlatra, ha visszagondolunk Apponyi Albert gróf bácskai, és különösen zombori hét éves szereplésére.

Bácsmegeye az ellenzék előtt sohasem volt terra incognita. A bácsmegeyei balközép tekintélyes pártot alkotva, mely egy ízben a választásoknál a Deák-pártt ellen a kerületek nagyobb részében győzelemre vitte a bihari pontokat. Majd a fúzió után Gromon főispánságának kezdetén is egy ugyan inkább helyi politikai és személyes érdeklődésű félleg-meddig ellenzék alakult, mely azonban rövid idő múlva elenyészett. A függetlenségi és 48-as párt egyes vidékeken a képviselőválasztásoknál ismételve eredményt is mutatott fel.

Mindezen ellenzék magából fejlődött, pártjaik a harcot maguk vitták ki. Bácsmegeyében még az is eseményszámba ment, midőn Somsich Pál rigyicai választásakor néhány somogyi párt-hive megjelent a választókerületben. Arra azonban, hogy pártszervezkedéseinket, jelöléseinket és választásainkat idegenek vezessék, arról csak az utolsó évtized óta mutathatunk fel példát.

1884 nyarán történt, hogy az akkori egyesült (azt hisszük, akkor még nem mérsékelt volt a neve) ellenzék két vezére, Szilágyi Dezső és Apponyi Albert gróf városunkban megjelentek. Egy szervezett pártot találtak, mely személyénél fogva közszereplésben álló jelölt körül sorakozva, azt egyhangú választással diadalra segítette. Majd az apatini, rigyicai és hódásági kerületekbe rándultak a vezérek, ékes szavaikkal elbűvölve egy barátot, mint ellenfelet, és az egyesült mérsékelt ellenzék közönségeiben Zombor, Apatin, Hódáság ott szerepeltek ciceróval szedve, mint nyert kerület (Kernyaja persze annál kisebbel, mint veszített).

Ezen választások után alig egy év múlva újra láttuk a nemes gróft, midőn az akkori képviselő beszámoló beszédje után a Szentháromság-szobor alatt szívhez szóló hangjával ecsetelte közállapotainkat, a korrupciót, a zilált pénzügyeket stb.

És megláttuk ismét négy éve. Már nem vezértársával, csak Horánszky Nándorral, láttuk azon lankadatlan buzgalmat, melylyel Apatinban még a bizalmi férfiú hozzá ugyan alig illő szerepét is átvállalta. És láttuk 1887. június 17-én este a hintószarokba összehúzza egyedül, kíséret, zászlódsz és virágcsokor nélkül robogni ki a zombori pályaudvarba. Midőn Apatinban kocsira szállt, az ottani, midőn itt leszállt, a mi szabad-elpárti megválasztott képviselőnkét éltették.

Azon teljes vereség után, melyet a mérsékelt ellenzék eszme 1887-ben Bácsmegeyében szenvedett, alig hittük, hogy maga a nemzeti párt vezetője ismételt kudarcnak szándékozik magát kitenni. És ime! midőn e sorokat írjuk, ő elnököl azon konferenciákon, melyek megyénkben a szabad-elpártot megbuktatni, a korrupció sárkányfogát kitépni és a nemzeti párt új lobogóját a Bácska rónáin diadalra segíteni hivatják.

Sokan kérdezték már, hogy mi az oka tulajdonképen, hogy a mi megyei ellenzékünk maga semmit sem tesz, hanem minden mozgalomhoz úgy várja a felső helyről érkező vezéreket, mint Illés prófeta a hollót? És hogyan van az, hogy a bácsmegeyei ellenzék évek során át csak ilyenkor ad életjelt magáról, egyébkor pedig vezérei a közügyekkel, az ellenzék lapok kifakadásaitól és nyiltterektől eltekintve, egyáltalán nem törődnek?

Reánk ezen dolog azon benyomást teszi, hogy nálunk tulajdonképeni ellenzék nincs. Vannak, kik egyszer öt év alatt egy saisonra felhúzzák a politikai ruhát, egyéb foglalkozásukról erre az időre lemondanak. Megint kezdik észrevenni az utcán a párthiveket. Sértett hűségű és kielégítetlen ambícióju, főispánnak hol köszönő, hol nem köszönő, magukat ellenzéknek geráló egyénekkel megalkotják a tisztavirágot, a bácsmegeyei ellenzék, mely születik a korteskedéssel, meghal a választás napján.

Ezen soi disant párt azután alig veszi észre, hogy ő csak staffage a mérsékelt ellenzék, pardon! nemzeti párt vezére számára, kinek lejtövelére ő a jogcímet szolgáltatják.

Van más vármegyékben is megyei ellenzék. Férfiak, kik az általános politikai iránnyal, vagy annak lokális nyilvánulásával nem értenek egyet. Ezen ellenzék működéséről nem egyszer olvashatunk, iparkodnak a közügyek terén befolyást, domináló állást szerezni, mely bizonyítéka legyen

érdeklődésüknek. Ismeri őket az egész megye közléte, tudja, hogy a közügyek azok, melyek érdekében működnek, lobogójukat mindig fenn látja. De nálunk?

Hol vannak az ellenzék vezérei tanácskozási termeinkben? Látjuk-e őket máskor, mint ha valami választásról vagy vadászterület bérbeadásáról van szó? Ha eltekintünk Zenta város országgyűlési képviselőjének (aki különben, ugy tudjuk, nem fúj éppen a mi ellenzékünkkel egy követ) és egy ellenzék bizottsági tagnak a legutóbbi megyei közgyűlésen történt felszólalásától, bizony az ellenzék legnagyobb hive is csak avval a bibliabéli mondásból merített reménnyel tud felelni: „A leányzó nem halt meg, csak alszik.”

Megengedjük, hogy a mi közügyeink bizonyos körökre nézve liliputi dolgok, megengedjük, hogy ezzel a magas politikát üzök nem foglalkozhatnak, de ezek dacára egy kérdést nem hallgathatunk el.

Minden képviselőválasztás előtt fennen hangoztatják a korrupciót általában és a bácskai korrupciót különösen. Röpiratok csak ugy, mint vezércikkek és felhár asztali viták hirdetik e Szodomát és Gommorhát, a főispántól a kisbíróig mind annak a szolgálatában állanak, és mégis hogyan van az, hogy az ellenzék e bajt nem akarja ott orvosolni, a hol lehet? Hogyan van az, hogy az ellenzék férfiainak erről a korrupcióról csak minden ötödik évben van tudomása, a midőn is nem a tanácssteremben, hanem a piacon és vezércikkben hirdetik, akkor sem maguk, hanem országos nevű politikusok által?

És ha azt felelik reá, hogy ők csak törpe minoritást képeznek, és így eredményt ugy sem mutathatnának fel, kérdezzék csak meg Apponyi Albert gróft, hogy az ellenzék ellenőrző kötelessége ily okból megszűnik-e? Kérdezzék meg tőle, hogy midőn ő egy javaslat ellen az ékes-szólás egész hevével felszólal, azért teszi-e, mintha azt remélné, hogy a kormányt leszavazzák?

Kötte hisszük. A mai konferencia bebizonyította, hogy elégedetlen elem nálunk is van, mint egyebütt, hogy a közös ellenség ellen tömörül is, hanem hogy Bácsmegeyében és Zomborban ellenzék párt, különösen pedig, hogy nemzeti párt létezik, annak éppen nem szolgál bizonyosságául. Vannak a vezetőknél személyes hivi, szaporodni is fognak, de ellenzék elv . . . az nincs!

A „BÁCSKA” tárcája.

Dal a pusztáról.

Írta: Ruinyánszky Gyula.

I.

Szól a falunk harangja.

*Szól a falunk harangja,
 De szomorú a hangja!
 Ha még soká hallgatom,
 Tán megöl nagy bánatom.*

Istenem, csak megölne!

*Ügysem élek öröme,
 A mióta szeretöm
 Kint nyugszik a temetőn.*

Teher nekem az élet!

*Már csak egy jót remélek:
 Nemsokára, szép halott,
 Temeltetted porladok.*

A SÜLT MARONI.

— Idény-tárcsa. —

Szeretem a magános ödöngést. A redakciósélet idegnyóvó izgalmai után ez a legjobb tüdülés. A redakcióban szétszórodott szellemi dividualitás itt, az utcán csöndes kóborlás közben szedi össze magát.

Olyan ez, mint mikor az ember reggeltől késő estig a keleti express vonaton utazott, végre elszibadt, megviselt állapotban, kábult fejjel száll ki a kupéból s akkor egy szép holdvilágos mező gyalogösvényére lép s amíg azon végigandalog, szétrázott fizikumában helyreáll az egyensúly és az egész nap nervózus, helyét alig lelő bosszus ember, megtalálja utközben eltévedt kedélyét s vigan fittyűrésze baktat az ösvényen.

A redakcióban ülés valamivel több, mint az expresszen való ut. Ez csak félíg, amaz csaknem teljesen kirázza a lelket az emberből, aki egészen más formában került ki a műhelyből, mint ahogy oda belépett. Néha félreccsapott kalappal, a világgal való teljes megelégedés, nyílt, boldog mosolyával lép be a redakcióba s mikor sötét este odahagyta: szemére van huzva fejfedője, arcára valami emésztő, haragos indulat van rögzítve, komoran összeszorított szája némán is igazolni látszik Schopenhauer desperációját.

A családosi újságíró nem is viszi egyenesen haza ezt a szerkesztőségi ábrázatot, mert ha hazavinné: az asszony nem ismerne rá, a gyerekek megijednének tőle. Előbb kísértálja magából ezt a lelki, testi fanyarságot, mely a tulfeszített idegmunka rendes következménye. Az utcán való ödöngés közben végre megtalálja a saját, rendes én-jét és azt viszi haza.

Ahogy egy este én is így kerestem lényemnek napközben elfeledett jobb felét: egyik utcasarkon belelököttem egy hasonlóképp magánosan kóborgó alakba. Bár ő hágtott az én tyukszememre, mégis ő volt bosszus a karambol miatt. Mély medvemorgás volt a válasz az én pardon-omra.

Nagyon ismerősnek tűnt föl ez a medvebasszus. Ilyen szörnyű vastag hangja nem lehet másnak, mint az én Ádám barátomnak. Egy hanggal mélyebb volt, mint a szegény megboldogult Torontály doktoré, pedig ennek még legpiánóbb sültgása is távoli mennydörgés számba ment.

A vastaghangú Ádámot ott nyomban lefűleltem. Odavetém magam a régi, jó cimborá roppant boltozatok mellé. Ádám konsternálva volt: nem ismert reám,

elképedt ábrázatán látszott a habozás, hogy mit csináljon velem: földhöz vágjon-e, vagy megadja magát ölelésemnek.

Nehogy az előbbire határozza el magát, siettem incognitóm elárulásával. Ádám, amint megneveztem magam, mintha oldalba lötték volna, elordította magát s iszonyatosan izmos karjaival hű szívére szorított.

Ekkor rajtam volt az elbűvölés sora. Ádám az ő cimboralelkedésében nem igen vette számításba az ő karizmainak herkulesi voltát s az én bordáim gyöngeségét. Félholtan kerültem ki a szerető baráti karokból.

Hanem oly nagy volt az örömöm Ádám cimborá újbéli látása felett, hogy ez egészen magamhoz térített. Belecsimpszkodtam az egyik karjába s boldogan róttuk együtt a járó kóköcáit. A tíz év hamuja alatt lappangó barátság — lángokban tört elő. Majd megsütöttük egymást hevtlűstünkkel.

Amint egyik régi emléket a másik után ástunk elé a mult homokjából: egyszerre nagy kurjantás keletkezett mellettünk. A gesztenyeárus kínálta az ő forró, sült maróniját.

Eszembe jutott, hogy mikor utoljára sétáltunk tíz év előtt a fúton Ádám barátommal: a bucsulakomát gesztenyéből vettük ki. Ádám, hogy kimutassa szeretetét, ugy meg tömött gesztenyével, hogy három nap múlva is beteg voltam utána.

— Szereted-e még a sült gesztenyét, Ádám? . . . Kérdem a visszaemlékezés hatása alatt elérzékenyülten.

Ádám arca rettentővé vált, szemeiből sárga lángok csaptak ki, keze ökölbe szorult, egész lénye féktelen ádáz indulatot fejezett ki.

— Gyűlölöm a sült gesztenyét és ahányszor egy ilyen fickó a fülembé ordít, szeretném felrugni a sütt kemencéjét. Nem is tudom, hogy engedheti meg a hatóság, hogy ezek az emberek telekiabálják a járókelők füleit.

Elbámultam. Ez a sötét gesztenyegyűlölet meglepett. Mi ütött Ádámhoz, hogy ő, a ki tíz év előtt egész

Mi nagy köszönettel tartozunk különben gróf Apponyi lejtőtelének, mert az ellenzékiek által rendezett tüntetésből — melyet ők fényesnek tartanak, tehát teljes erővel léptek fel s mozgósították a 36 emberből álló választó árdatot — legalább szemmel is láthatólag megtudtuk, milyen a megyei és városi ellenzék ereje, mily elemekből áll az; ez a tudat pedig joggal engedi oda kiálltanunk megyénk és városunk közönségének: a szabad- elvű párt ma is erejének, összetartásának teljében van, a mi egyuttal a biztos győzelmet is jelenti.

Az érseki kinevezéshez. Tudjuk, hogy egyházmegyénk történetében a legutóbbi napokon nagy fontosságú, ünnepes esemény állott be. Betöltetett az üresedésben lévő kalocsai érseki székhely Császka György püspöknek e méltóságra történt kinevezése által. Ez öröm alkalmára a helybeli róm. kath. templomban vasárnap délelőtti 10 órakor ünnepélyes „Te deum“ fog tartatni, a melyen természetesen meg fognak jelenni a városban székelő összes polgári és katonai hatóságok is. — Az új érseknek a legelső gratulációt Szapáry Gyula gróf miniszterelnök küldte, nyomban azután, hogy a királyi kinevező oklevél megérkezett, személyesen is kifejezte szerencsekívánatait. Kalocsáról a következő üdvözlő táviratok érkeztek az érsekhez, a melyekre rögtön táviratban felelt. A kalocsai főkapitányi helynök üdvözlő távirata így hangzik: „Nagyméltóságú Császka György kalocsai érsek urnak, Budapest. A legmélyebb hódolattal és legbensőbb örömmel üdvözli excellenciádat, mint legkegyelmesebben kinevezett főpásztorát, főegyházmegyéje nevében legalázatosabban szolgálja Mayer Béla, főkapitányi helynök.“ Erre az új érsek válasza a következő: „Méltóságos Mayer Béla püspök, főkapitányi helynök urnak, Kalocsa. Hálásan köszönöm méltóságodnak ugy saját, mint a kalocsai főegyházmegye papsága és hívei nevében kifejezett szives üdvözlését. Imádkoznak velem, hogy az új terhet, melyet a gondviselés rám rótt, egyházaunk és hazánk javára a gondjaimra bízott lelkek és saját lelkem üdvére viselhessem. Császka György.“ — A kalocsai főkapitány üdvözlő távirata a következő: „Nagyméltóságú Császka György kalocsai érsek urnak, Budapest. Hódolatteljes tisztelettel üdvözli excellenciádat, mint kegyelmes főpásztorukat, a kalocsai főkapitány.“ Az érsek erre így válaszolt: „A méltóságos főkapitánynak szives üdvözlését szívemből köszönöm. Új állásom súlyos terheinek elviselésében bizalommal számítok a méltóságos főkapitány támogatására. Ajánlom magamat imáikba és testvéri szeretetükbe. Császka György.“ — Kalocsa városa a következő táviratot küldte: „Nagyméltóságú Császka György, kalocsai érsek ő excellenciájának, Budapest. Nagyméltóságod kinevezetése örömtünetet hozott Kalocsa székváros lakosságára. Fényesen tanúsított hazafiai törekvése, szívósága, áldozatkészsége eddigelé is meleg visszhangra talált közöttünk, most pedig, midőn a gondviselés nagyméltóságodat érsek elődeinek dicső nyomdokaiba vezette, székvárosának lakossága nevében őszinte örömmel és forró szerencsekívánattal üdvözölöm, azon édes meggyőződést táplálván, hogy excellenciád szeretetére és atyai szívének gondosságára mindenkoron számolhatunk. Fogadjon kegyelmesen Kalocsa lakosságának távirati üdvözlését addig is, míg a nagyméltóságod által jelzendő időben lehetünk szerencsések szeretetünket, ragaszkodásunkat és bizodalunkat tolmácsolni. Dr. Brandtner György, főjegyző.“ Császka érsek így felelt Kalocsa város üdvözlésére: „Tekintetes dr. Brandtner György, főjegyző urnak, Kalocsa. Kalocsa város lakosságának szives üdvözlését fogadják kérem lelkem mélyéből fakadt köszönetemet. Nagyevű elődök helyébe lépve, főpásztori hivatásom legjobb betöltésére irányzott becsületes törekvést hozok magammal. Kalocsa székvárosnak javát első sorban szívemen viselvén, reményem, hogy a bizalom és szeretet kölcsönös érzelmeiben mindenkor egyesülve fogunk találkozni a hazafiai kötelességek terén. Örülök, ha egy később kitűzendő napon küldötteik előtt élőszóval is kifejezést adhatok Kalocsa székváros lakossága iránti meleg érzelmeimnek. Császka György.“

Az elkeresztelési ügy a primási kinevezés

téli keresetét megfizette a maróni stúttokkal, most egyszerre tüzzel-vassal akarja irtani e jámbor kufárokat. — Pajtás, te nem mindig vélekedtél így a maróniról. Ádám félelmes komorsággal dörmög. — Nem, csak öt év óta. Aztán egy sóhajással, amely megtáncoltatta a legközelebbi gázlámpa lángját, hozzá tette: — Öt év óta nős vagyok . . . és ennek a maróni az oka. Nem mertem gratulálni Ádámot, mert a hangja semmi jót nem jelentett. Vártam, hogy magyarázza ki, ha akarja magát. Megtette. — Öt éve még nőlen ember voltam és teljesen bízam benne, hogy ezt az állapotot sikerül megőriznem az emberi életkor legszélsőbb határáig. Tudtam, hogy nem vagyok nős életre teremtve, éreztem, hogy az ilyen medvetermészet, amilyen én vagyok, csak a legényélet vadonában érzi magát otthon, a családi állapot neki az, ami az igazi medvének a ketrec. El is kerültem minden alkalmat és most mégis ott ülök a ketrecben és rázom a rostélyzatot s eszem mérgemben a vasat. Mindennek oka pedig egy pakli sült gesztenye. Eppen ma van öt éve, hogy az egyik átközött marónis a filembe kiáltja: Forró, friss, sült maróni! — Persze, nem tudtam a császnak ellenállni s kimérettem magamnak egy csomót. Amint ott állok a kemence mellett, odaperdül mellém a házikisasszonyom, akivel én egy folyosón laktam s akit én egy álló évig olyan ritka szerencsével tudtam elkerülni, hogy soha sem kellett találkoznom vele. Csinos teremtés volt (most is az), hanem olyan buncut kis fitos orra volt (ma is) s olyan kíváncsi, villogó, faggató, éles szemmel nézett az emberre, (most is azonképp néz), hogy mint a veszedelemet, úgy kerültem. Csak azért keltem igen korán s mentem haza igen későn, hogy valahogy a folyosón össze ne találkozzak félelmes házi ellenségemmel. Ott, a gesztenyesütőnél egyszerre ott láttam magam mellett az én félelmemet. Rám mosolygott, belémkött és bár nem kérdeztem tőle, biztosított róla, hogy ő je imádjá a frissen sült marónit.

alkalmával ismét beszéd tárgyát képezi politikai körökben. Az ügy elintézését tudvalevőleg nem látják mindentűt befejezettnek s az új primástól várják, hogy az ügyet végleg intézze el a kormányval. Az orsz. pénzügyi bizottságban a napokban e tekintetben érdekes nyilatkozatot tett a vallástügyi miniszter. Ő az elkeresztelési ügyet nem látja függőben, ez teljesen befejezett dolog, a primás kinevezésével semmi összefüggésben nem áll. A kormány változatlanul fentartja elfoglalt álláspontját; az, hogy egyesek kifogásolják ezt, még a kérdést nem teheti függővé. A kormány a törvény alapján áll s annak foganatát is szerez. Ismételteti, hogy e tekintetben tavaly is csak azon koncesszióra nyilatkozott hajlandónak, hogy ha a lelkesek nem látják szivesen az egymással való közvetlen érintkezést, közvetíthető az anyakönyvi bizonylatok átadása a hatóságok útján. De a kormány mindazt, a mit kijelentett, fentartja s ahhoz ragaszkodik, s ragaszkodik ahhoz is, hogy a szükség beálltával törvényes intézkedés fogja az eddigi rendeletet pótolni.

A Manlicher-puska hatása. Sebészek is foglalkoznak az új fegyver hatásával, persze a saját szakmájukban. Billroth tanár, a híres bécsi sebész a napokban előadást tartott a csontok sérüléseiről s a többi között a mi hadseregünk fegyvereinek hatását is említette. Ide vonatkozólag többek között a következőket mondotta: A Manlicher-fegyverek lökéereje oly nagy, hogy 500—600 lépésnyi távolságról egy téglavastagságú falat keresztül lönek, úgy hogy ugyiszlán lehatol a szék és gyilkos tüzelés ellen valamely sánc vagy egyéb földtől hely mögött védelmet talál. A zárt, egymásra következő sorokban való felvonulást elhagyják, mert a golyó három-négy, egymásután álló emberen is keresztül hatol. A füstnélküli lőpor nem burkolja be a sereget füstfelhőbe, tehát lehetővé teszi a könnyű célbavest. Jaj a seregnek, ha az ellenség előtt egy utcán kell elvonulnia, kétszeresen jaj, ha az ellenség — földtől fekvésben támadja meg. Hála Istennek, hogy nem vagyok oly helyzetben, s ne is kívánják, hogy önöknek az új fegyverek által okozott sebeket mutathassam be. Keresztül lyukasított csontokat látának, mert a nagy gyorsasággal repülő golyó nem zuzza szét a csontokat, hanem átlukasztja. A modern háború ezért nagyon röviden tarthatna. S vajjon ily esetben megfélemlítene e egészségügyi szolgálatunk a kívánalmaknak? Hogy a kívánalmaknak tökéletesen megfelelhessen, azt hiszem, az egészségügyi legénységnek csaknem ép annyianak kellene lenni, mint a hadakozóknak.

A szabadelvű párt Bertalan éjszakája.

Tegnapelőtt esti tíz óra volt az időpont, amelyben hasonlóan a hajdani ismert Bertalan éjszakához, nem ugyan a harangok zúgása, hanem a „zombori ellenzék“, illetve a „zombori nemzeti párt“ vezérkarának és közkatonáinak a „Vadászkürt“ szálloda előtti gyülekezése s a fáklyák tüze jelzé, hogy a szabadelvű párti eszmék utolsó órája ütött. A vezérek kiadták a jelszót: „Fel Szemző István lakásához“, „Fel Apponyi és társaihoz“, „Fel megtörni a hatalom, bosszúló karját, mely e megyét átköztet nehezedik“. Az éj csendjét s sötétségét rémiesen világította be a fáklyák tüze s mikor a szerb nagy templom keresztje is már biborban égett, minden igaz „nemzeti párti“ magát a bosszúló sors végrehajtójának tekintette s vérszomjasan kiáltotta, hogy elérkezett végre a szabadelvű párt Bertalan éjszakája, mely után a nemzeti párt hajnala fog derengeni Bácska és Zombor rónáin s a szabadelvű párti halottak lesújtott teteme, a haláltusát vívók nyöszörgése fogja még kejeesebbé tenni a rég várt győzelmet.

Apponyi Albert gróf és társai, a nemzeti párti tűzvilágító szövetség, tegnapelőtt este 9 órakor érkeztek városunkba, hogy jelen legyenek ezen látványnál, hogy a vezérek látása még ádázabb harcra tüzelje a megittasult tömeget.

A vasúti indóháznál, melynek homályát szintén az

Még én azon törtem a fejem, hogy mint oldjak most kerekét s mint bujjak ki az alól a kötelesség alól, hogy a kisasszony oldalán mellé szegődjek lovagnak; egyszerre csak a leány mamája egy pokoli indítvánnyal utját vágta menekülésemnek.

Azt mondta, hogy a sült gesztenye csak úgy jó igazán, ha forró, az én sült gesztenyém pedig kihűlt az én vékony felső rokkom zsebében; miután én derék, jóra való ifju ember vagyok, nincs ellenére, ha Évike (a kisasszony) az én gesztenyémet bedugja a saját muffjába, ahol azon forró állapotban marad s ahonnan aztán én, séta közben, szemeként kikapatom.

E váratlan meglepő, veszélyes indítvány elkábított s mire magamhoz tértem: a gesztenyém már ott volt Évike muffjában, a mamák gesztenyéje mellett; én ott sétáltam Évike oldalán és ettem a gesztenyét, amit Évike egyenként adogatott elő a muffjából.

Barátom, azt tanácsolom neked, hogy soha az életben ne egyél te semmiféle kisasszony muffjából gesztenyét.

Bár én se ettem volna! Attól kezdve, hogy ettem, meg voltam mérgezve. Valami boszorkányság lehetett abban a hosszuszőrű muffban, mert az a gesztenye, ami onnan került elő, kiforgatott egész mivoltomból: megzavarta eddigi rendes vérkeringésem, szívdobogásokat, álmatlan éjeket okozott.

Még vagy tizszer ettem abból a muffból ilyen mérgezett gesztenyét s akkor le voltam verve végkép a lábomról. A tizenegyedik mérgezett gesztenyét már egy olyan kéz dugta be a számba, amelyiknek egyik ujára én huztam rá egy karikagyűrűt.

— Rezigált hangon így fejezte be Ádám cimborá az ő történetét.

— Öt éve nős vagyok. Azóta még nézni sem tudom a gesztenyét s gyűlölem a marónisütőket. Barátom, ha kedves az életed, soha ne kövesd el azt a könnyelműséget, hogy muffból egyél gesztenyét.

J—I.

ellenzék tüze világította meg, Szemző István ur üdvözölte gróf Apponyit és vele jött társait, Horánszky, Linder, Veszter és Olay képviselőket, egy kis lányka pedig szép csokrot nyújtott át a grófnak. Apponyi kijelentvén, hogy bizalmas baráti beszélgetésre jött le Bácskába, örömet fejezi ki a ragaszkodás e nem is várt nyilatkozása felett.

A vendégek erre kocsira ültek s Szemző István ur házához hajtottak. Az ellenzéki vezér házában már várták a gróft és társait: Fernbach József, Rác György, Drakulits Pál, Szemző Gyula, Aszt Nándor, Rudits Mihály,

Fél tíz órakor gyülekeztek a „Vadászkürt“ szálloda előtt a nemzeti pártiak. Szervekedett a fáklyás had, nagy öröme — mint az már ilyenkor történni szokott — a fáklyát kapó inasoknak. Valamivel később — amikor már mind együtt voltak, rázendítette a helybeli tüzölt zenekar a Rákóczyt s a rémes sereg megindult a Gottlieb-féle ház felé. Az éj csendje ezerszeresen visszhangozta az éljeneket s így képzelték, hogy körutak zajos lelkesedésnek volt tanuja. A menet a nagyutcán keresztül a nagy szerb templom felé vette útját s onnan Szemző ur lakása elé ment, ahol sorfalat képezett. A harcosok vezetői voltak a következő főfáklyások, lelkük lángjának jelképekül fáklyával a kézben: dr. Aszt Vince, Fernbach Károly, Henneberg Sándor, Eremitis Bogolyub, dr. Alföldy Árpád, dr. Molnár Gyula és a nagy hirre vergődött Kandler.

Megnyitlak az ablakok s megjelent gróf Apponyi s miután egy kis asztalt hoztak ki számára, előlépett dr. Donoszlovits Vilmos s üdvözölte őt, mint a nemzeti aspirációk megtestesítőjét, korhadat viszonyaink reformátorát, a köz- és magánzabadság védőjét. A jászberényi kürt hangja — ugymond — Bácsme gyébe is elhatott s áradó lelkesedéssel üdvözli Zomborban a nemzeti pártnak látható fejét, gróf Apponyit.

Az éljenések szüntével gróf Apponyi kezdett beszélni. Minden szem ajkán csüggött. S Apponyi ezuttal is hallatta búvájos, pattaként gyöngyöző ritmusokban folyó körmondait s valódi népszónoki verve vel mondta el remek formába öltöztetve, — azokat a közhelyeket, melyeket mindenki ismer, amelyek azonban az ellenzékre — elhiszük — gyújtólag hatottak. Szóval, hogy egy róla már oly sokszor elmondott kifejezéssel éljünk, ezuttal is ragyogtatta ékesszólását. Tartalmi tekintetben kortésbeszéd volt ez. S valamint a nemes gróf azon találó hasonlattal élt, hogy a fáklyák tüze az éjszakát megvilágítja s jele egy szebb jövőnek: úgy legyen szabad nekünk is egy hasonlattal élni, illetve a mondott hasonlatot azzal kiegészíteni, hogy az estét követő nap csillogó sugára, az imént csak úgy fénylett fáklyák tűzét mécsesé fogja elhomályosítani s a mult estéből nem marad egyéb hátra, mint a fáklyák füstje, ha ugyan a reggeli szellő ezt is el nem viszi.

Apponyi gróf beszédének eszmemenete körülbelül a következő volt: Valóságos meglepetéstől szolgált az a mai ünnepély reá nézve, mert örömmel tapasztalja, hogy a polgárok száza sietnek ragaszkodásuknak kifejezést adni. A hatalom bosszúló karja régóta nehezedik rá Bácsme gyére s elnémit minden szabad gondolkozást; s ha ilyen körülmények között mégis azt látja, hogy nem kecsketve a mult sikerei által, hasznot nem várva a hozzá való ragaszkodástól, Zombor polgárai ilyen impozáns tüntetést rendeznek, ott a polgárok szívében egy mély igazság testesül meg s ez az önzetlen, független gondolkodás, mely reményt nyújt a jövő sikeréhez.

A nemzeti párt, mely mindenkor működése pregnansabb kifejezésére vette föl ezt a nevet, a nemzeti aspirációk megvalósításán, a haza felszabadításán dolgozik, meg akarja óvni a polgárok részére a magán- és a közszabadságok zavartalan birtokát.

A régi kormányelnök távoztával remény töltötte el a nemzeti párt tagjait, belátták azonban később, hogy egy roskatag kormányval van csak dolguk: „der Böse ist gegangen, die Bösen sind geblieben“. S habár a nyolcvannegyedik választásokat, melyekben némi sikereket érték el, a 87-iki vereség követte is, a mostani lelkesedéssel, melyet a fáklyák lángoló tüze is jelez, könnyebb lesz a jövő választásokban egy szebb jövő hajnalára joggal tekinthetni.

A törvényes hatalom törvénytelen eszközökkel iparkodik itt e megyében érvényt szerezni, különösen tisztviselői által, kiknek első sorban lenne kötelességük az önértékes szókimondással jöpdaképp eluljárni.

A mai lelkesedés — ugymond — alapos reményt önt a nemzeti pártba, hogy a függetlenségi párttal szövetségbe, a választásoknál a független gondolkodás és a polgári szabadság diadalát érvényre fogja juttatni. Nem csekély személyéhez való, hanem az általa képviselt párttal szemben mutatkozó ilyen ragaszkodás világos jele Bácsme gyé polgárai független gondolkodásának s tiszta szívből köszöni a polgárság ovációját.

A hogy Apponyi befejezte beszédét, nyomban rá megszólalt Horánszky Nándor.

Szerinte a mai ködös, homályos állapotban két ut áll nyitva: egyik a szolgáltság, másik az önálló, szabad gondolkodás útja. E két ut egyikét kell követnie mindenkinek, csak az a kérdés, hogy ki melyiket választja. Ó mióta „a közpálya kűszöbét tapossa“, mindig az utóbbi uton halad és tapasztalja is, hogy ez az egyedüli helyes ut.

A polgárokon múlik tehát, hogy melyik utat akarják választani: a tehetetlen szolgáltság útján, avagy az önálló, a független gondolkodás és cselekvés, szóval a szabadság útján akarnak-e haladni. Ha ez utóbbit választják s önértéküket és önállóságukat meg akarják őrizni, úgy csatlakozzanak a nemzeti pártához.

E szavak után a közönség szétesett, s a menet ismét visszavonult ékes kurjongatások között a Vadász-kürt udvarára.

A fátylasmenet valóban impozáns akart lenni, de csak akart. Erre mutat a fátylak meglehetősen nagy száma. Mert hiszen látnunk is jó sok füstölő fátylát, csak azt nem látnuk, a mit tulajdonképp mutatni akart az ellenzék. Nem látnuk a választó polgárok felvonulását. Vajon hol voltak azok? Hiszen minden fátylának azt a hivatást juttatta a rendezőség — és így helyes is a logika, — hogy egy ellenzéki választó polgár vigye azt. De mikor az ilyen választókból összesen 36-an képtettek az oly erősnek kürtölt ellenzék.

Avagy talán Apponyi grófnak a szemét akarta mindenáron elkápráztatni a helybeli ellenzék? Apponyi jól láthatta, mert hiszen végig nézett rajtuk, jól láthatta a díszes tisztelgők eme nagy számát, és hisszük, meg is köszöni majd azoknak, a kik az ő szóbeli tehetségét ily kétes értékű tüntetéssel méltatják minálunk.

Íjja, de mindenáron sok fátylának kellett égni, azok a fátylak meg saját maguk nem képesek ám „díszes” sorban fölvonulni oda, a hová az egy-két ellenzéki embernek tetszik.

Jó volt ez úgy, a hogy volt; nagyon jó volt! Legalább jó sok mosolyt érdemelt ki a menetet a publikum részéről, ha már rokonszenvet nem tudott kiérdemelni; vagy talán a választók fátyla nélkül vonultak föl? Hiszen a hallgatóság, a nézők jó formán egytől-egyig a kormány tántoríthatatlan hívei voltak, s a mellett nők és gyermekek, a kik látni és hallani akarták Apponyit! kíváncsiság s Apponyi nagy szóbeli tehetsége vitte őket oda és nem a tüntetési kedv, vagy pláne az ellenzéki eszmék iránti rokonszenv.

Es ez a „fátylas menet, — írja az ellenzéknek helybeli „hivatalos” lapja — melynek minden tagja választópolgár volt, egy egész néparádatot képezett” stb. Hát bizony nagy szívességet tenne ez a tiszt. újság, ha összeszámolná azokat a választó polgárokat hűségesen és megmutatná: ime ezek és ennyien voltak. Mert mi fölserolhatjuk, három sorban a neveiket, hiszen az újjainkon számláltuk meg őket, és ha a tiszt. ellenzék többit is föl tud sorolni, akkor hiszünk neki, akkor elhiszük, hogy minden szava igazság. Csak hogy nem hisszük, hogy erre rá merné adni a fejét. Aztán azok a választók egész „néparádatot” képeztek! Vajon az a 8-10 fátylas választó már egész néparádat az ellenzéki szemnek?

Ezzel tehát lezajlott a „nagy” tüntetés, tulesett a szabadelvű párt a Bertalan éjszakán s az ellenzék büszkén hirdeti, hogy a választók áradata lelkesedett Apponyi mellett (összesen 36-an voltak).

A szabadelvű párt pedig a fátylak füstjének elpárolgása után a nap világa mellett még büszkébbnek, még erősebbnek tarthatja magát.

Az ellenzék Bács megye felosztását s az egész választási haditervet a tegnapi Szemző István ur lakásán tartott titkos konferencián végezte el. Ez döntött tehát megyénk sorsa felett. Az értekezleten 15 megyebeli és 11 zombori tag vett részt Apponyin és társain kívül. A zombori „nemzeti pártiak” a következők voltak: dr. Aszt Vince, dr. Alföldy Árpád, Eremit Bogolyub, dr. Molnár Gyula, dr. Donoszló Vilmos, Drakulits Pál, Radulovits Szilárd, Henneberg Sándor, Lalossevits Jászó, Zakó István, Aszt Nándor. Ezen urak neveit — a leg-távolabb bármiféle támadási vagy kicsinylési szándéktól — azért iktatjuk ide, hogy az utókor is megtudja, kikből áll a zombori ellenzék vezérkara, kik döntöttek tegnap Zombor város jövőd sorsa felett.

Helyi és megyei hírek.

Császkai kalocsai érsek Bécsben. Császkai György újonnan kinevezett kalocsai érsek Budapestről Bécsbe érkezett és a „London város” vendéglátóházban szállott meg. Kisérétében vannak dr. Richnavszky Pál szepesi érkanonok, pápai prelátnak, Harencsár József pápai udvari káplán, szepesi püspöki titkár és dr. Valibora Agost pápai udvari káplán kalocsai érseki titkár. Este 7 óra 20 perckor Győrön keresztül Pannonhalmáról megérkezett Vasary Kolos újonnan kinevezett hercegprimás, esztergomi érsek dr. Kohn Medard főpápai titkár kíséretében. Az új hercegprimásnál, nemsokára megérkezése után, Császkai György kalocsai érsek tett hosszabb látogatást. A király külön kihallgatón fogadta a hercegprimást. A bécsi nunciaturán pedig már megtartott az információs eljárás mind a két új egyháznagygyal, kik ugyanakkor letették a „fidei professio”-t.

Istenitisztelek. Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik, hogy november 8-án délelőtt 10 órakor, az e célra kibérelt helyiségben istenitisztelek fog tartatni, melyre a tisztelt hívek ezennel meghívotnak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész. Gallé Emil, egyházi felügyelő.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék elnöke a vezetése alatt álló kir. törvényszékhez írásszakértőül Auth György zombori városi számtisztet nevezte ki.

Pályázat. A szegedi kir. itélőtábla elnöke pályázatot hirdet 360 frt esetleg 500 frttal díjazandó 5 joggyakorlati állásra, és pedig a nagybecserkei, szabadkai és zombori törvényszékénél, egy a makói és a zombori járásbírósnál üresedésben lévő állásokra.

Ellenzéki szemle. November 4-ike arról nevezetes minden esztendőben, hogy a legtöbb tartalékos tiszt ekkor húzza föl az uniformist. A főkihallgatásra vagy „Hauptreport”-ra jelentkeznek ezen a napon a kiegészítési parancsnokságnál. Gyalogos, vasúti, huszár, tüzér, orvos és a jó isten tudja miféle branchbeli tiszteket látunk ilyenkor sürögni-forgani a városban; a félve őrzött cifra uniformis persze csak úgy ragyog a különben civil emberekben, mert ilyen alkalommal teljes díszben dukál jelentkezni, vagy ha nem dukál is, ez a „forsif”.

A mi hadkiegészítő járásunk területén lévő cs. és kir. tartalékos tisztek reggeli 9 órakor jelenkeztek a Ferenc József laktanyában Pacher alezredesnél, mint katonai állomásparancsnoknál, a ki lelkes beszéddel fogadta őket. Megismertette velük az újjabban érkezett s őket is érdeklő parancsokat, leiratokat, a szolgálati könyvekben beállított némi változást stb, a mivel azután a szemle véget ért. — Honvédeink kiegészítő parancsnoksága Szabadkán székel és így — természetes — a tartalékos honvédtiszteknek oda kellett összegyűllekzniük. — Az ellenzék szemlén való megjelenésre csak azok voltak kötelezve, a kik ez évben fegyvergyakorlaton részt nem vettek.

Tóth Kálmán szobra. Baján az ottani szobor-bizottság a napokban Drescher Ede polgármester elnökele alatt ülést tartott és elhatározta, hogy három jónévi művész, névszerint: Bezeredy Gyula, Donáth Gyula és Mayer Ede budapesti szobrászokat fogja felkérni a szobor tervezetének elkészítésére. A pályázati feltételeket a bizottság következőképen állapította meg: 1. A szobor 8 láb magas, bronz-érbre öntött álló alak legyen. A szobor és a megfelelő márvány granit talpazat költségei 14,000 forintot felül nem haladhatnak. 2. A vázlat, mely a költőt 3 láb magasságban ábrázolja, 1892. évi március hó végéig küldendő be a szoborbizottságnak Bajára; egyidejűleg a talpazat gipszben vagy rajzban terjesztendő be, ez egész emlékműre vonatkozó részletes költségvetéssel együtt. 3. A pályázó művészek tartoznak ezen versenyzárlatuk fényképét 5 egyenlő példányban mellékelni, hogy ezek a bírálatra felkérendő szakértőknek megküldethessék. 4. A kivételre elfogadott vázlat a szoborbizottság tulajdonává válik, míg a többi az illető művészek tulajdonába visszabocsátatik. 5. A vázlatokért minden egyes versenyző művésznék 200 frt tiszteletdíj biztosítatik, kivéve a pályanyertes művészt, ki az emlék kivételével megbizatik és a vázlatért díjat nem kap. (Pályázhatnak más versenyre fel nem hívott művészek is, de ezek pályadíjra idényt nem tarthatnak). 6. A felkért művészek 8 nap alatt nyilatkozni kötelesek, vajjon ezen pályázati feltételek alapján versenyeznek-e? Ezen nyilatkozat elmulasztása esetén a versenyzőt kizártnak. 7. A vázlatoknak ide- és visszaszállítási költségei, valamint a szoboralapozási munkálatok a szoboralapot terhelik. 8. Minden művész fényképet kap azon tőről (a Bódog tőről), melyen az emlék felállítandó. — A szoborbizottság elhatározta továbbá, hogy a versenyzárlatok bírálataira szakértők gyanánt Benczur Gyula (Budapest), Keleti Gusztáv (Budapest), Munkácsy Mihály (Páris), Ríman Vilmos (München) és Wolf Albert (Berlin) urakat fogja felkérni.

Szikrázó gyorsvonat. Abban már mindnyájan gyönyörködünk, hogy hogyan hánnya izzó szikráit a száguldó vonat hatalmas vasparipája. Olyan az, mint valami csillagbűllés s fáradt utazónak még gyönyörűsége is tellik e szép látványban éjszakán, ha ki nem dugja a fejét az ablakon, mert ezt már megtiltja a vasúti üzletszabályok piros és nem egészen magyaros kifejezése, hogy: „A fejet az ablakon kidugni veszélyes.” Ennél veszedelmesebb dolog történt a múlt hét egyik budapestszabadkai gyorsvonatával. Ennek a vasparipája már oly hévvel hánnya a tizkévéket, hogy a kizsállási uradalomhoz tartozó s a vonat mellett összehalmozott szénakészlet tizet fogott, s a nagyobb bajnak csak az ott dolgozó munkások gyors segélye vette eljéit.

Az újvidék-zombor-bajai vasut. Ujjabban a következő községek hozzájárulásáról értesültünk: *Bulkesz:* ha a vaspariudvar a még felosztatlan községek közös legelőn helyzetetik el, a pályaudvarra szükséges területet megfelelő értékű törzsszervényekért átengedik. *Gajdobra:* 28,350 frtot ad, ha a reglé-kötvény eladása megengedtetik s ha az indóház 500 méternél távolabbra nem lesz a községtől (a szilbási kapu körül). *Szilbás:* 1000 frtot, ha vasúti állomás lesz. *Vasut:* 5000 frtot és területet, ha az indóház a községház irányában, kelet felé lesz. *Gara:* 4000 frtot, ha az indóház az izr. temetőnél lesz. *Rigyica:* 12,000 frtot, ha az indóház legfeljebb 1/2 kilométerre lesz a községtől.

A zombori ált. ipartestület által beszerzett zászló pénztári kimutatása. Bevétel: Adományok a zászlóköltségeihez aláírási izeken: 316 forint 46 kr. Zászlószegek beverése alkalmával befolyt: a) papirpénzben 1234 frt 60 kr. b) 6 db cs. és kir. arany 33 frt c) 17 db 10 frkos magyar arany 79 frt 90 kr. d) 1 db ezüst 2 frt összesen: 1665 frt 96 kr. Kiadás: Zászló beszerzése Giani Károlytól 349 frt 24 kr, arany és ezüst zászlószegek vásárlás 147 frt, papir, katulyák, dobozok, nyomdai költségek 81 frt 98 kr, zászló és koszorulányi szállagok, csokrok és koszoruk 126 frt 2 kr, postai költségek, helyegző stb. 12 frt 84 kr, díszítés, kocsi s napszámosok 51 frt, fiakkerek 18 frt 90 kr, ipartestületi vendégek 88 frt 20 kr, összes kiadás 875 frt 18 kr, mely a bevételből levonván, marad az ipartestületnek egy 496 frt 24 kr értékű gyönyörű kiállítású testületi zászló és 790 forint 78 kr készpénz, melyet az ipartestület különösen Zombor sz. kir. város közönsége és többi nagylelkű adakozói iránt örök időkre hállára van kötelezve. Miért is ez alkalommal a zászlószenteselési bizottság nevében, egy a nagylelkű és szives adakozóknak, mint a zászlószenteselési alkalmából szives közreműködőknek hállás köszönetinteket fejezzük ki. — Jövőre közzöljük azon tisztelt vendégek és szives adakozók névjegyzékét, kik adományaikkal a zászló beszerzését s a testületi tókéat gyarapítani kegyesek voltak. Zombor, 1891. november hó 4-én. A zászlószenteselési bizottság nevében Frey Imre sk. biz. elnök. Dr. Thurszky Zsiga sk. biz. alelnök. Zsuffa Vince ipt. s. biz. jegyző.

A roncsoló toroklob Ujjvidéken is szedi áldozatait. A mint nekünk írják, Ujjvidék szab. kir. város tanácsa a napokban elrendelte, hogy az ottani összes népiskolák f. hó 5-étől kezdve 14 napra a ragályos betegség nagymérvű terjedése miatt bezárassanak.

Tovariszovány egy németnyelvű 400 frt fizetésű összekötött tanítói állás üresedésben van, melyre nők is pályázhatnak. Bővebben az illető plébánia hivatalban.

Csantavér község távirtd-hivatal felállítása iránt folyamodott.

1892. Az 1892. év szökőév, tehát 366 napja van. Uralkodó planéta a Venus; a tavasz kezdődik március 20-ikán reggel 4 óra 28 perckor, a nyár jun. 20-ikán éjjel 12 óra 35 perckor, az őszept. 22-ikén délután 3 óra 17 perckor, a tél december 21-én délelőtt 9 óra 41 perckor. 1892-iki fogyatkozások közül nálunk csak

a két holdfogyatkozás lesz látható és pedig május 11-ikén este 10 óra 20 perckor a részleges és november 4-ikén délután 3 óra 20 perckor a teljes holdfogyatkozás. A katolikusok nevezetesebb változó ünnepei a következő napokra esnek: husvét-vasárnap április 17-ére, Krisztus menybe menetele május 26-ikára, pünkösd-vasárnap jun. 5-ikére, szentháromság-vasárnap június 12-ikére. Urnapja jun. 16-ikára, első advent-vasárnap nov. 27-ikére. — Végül, ami hölgyolvasóinkat bizonyára leginkább fogja érdekelni: a farsang 52 napig tart.

Lányrablás. Csak a multkor meséltünk el egy lány rablási históriát, a melyik itt folyt le minálunk, s most már a vidékről egy újabb esetnek a híret veszszük. Ugylátszik, szinte a véreben fekszik a szláv népnek, hogy olykor valami vadregényes hirt adjon magáról. Bácsföldváron tartja most izgalomba a községet egy lány rablás esete. A szép Petrovics Ida az áldozat, akinek a bájai elcsavarták Krnjácz Milán fejét. A szerelmi utánjárások, vallomások, eredménytelenek maradtak s a jó Milán gyerek, nem birva uralkodni szive érzelmein, úgy tett, mint a régi szerb hősök, akikről anynyi dana támad nyaranta holdfényes esteken a lányok ajkán. Kileste a szép Petrovics Idát este, mikor magányosan ment hazafelé, megkötözte és a kocsi-jába tette. Azután a lovak közé vágott s elmenekült a tanyájára a zsákmánnyal. Egy egész napig ott volt nála a lány, akit a szülei hiába kerestek mindentűt. Végre azután jelentést tettek a csendőrségnek, amely Ida leányzót megtalálta. A lányrablót elfogták s átadták a bíróságnak.

Hányan mennek Amerikába? Persze csak hozzávetőleg lehet összeszámítani azokat, a kik jobb hazát keresni az újvilágba mennek. De mert az amerikaiak mindenben túlesznek rajtunk, szegény ó világiakon, hát nem lehetlen, hogy nekik sikerült összeszámítani. Pláne ha meggondoljuk, hogy hivatalosan történt az! Ezen hivatalos adatok szerint a következő statisztikát közölhetjük a kivándorlásokról: Tiz év alatt (1891. évi június hó 30-áig) kivándoroltak Magyarországból összesen 127,681-en; 94,243 férfi és 33,438 nő. 15 évesnél fiatalabb ezek között volt 18,785, 15-40 éves 95,038, és 40 éven felüli 13,858. — Sajnálattal látjuk a jelentésből, hogy az utóbbi tiz év alatt folyton emelkedett a kivándorlók száma. Jellemző, hogy a lajtántuli államokból, nevezetesen Csehországból is sokan kivándoroltak. Ausztriából összesen 226,038-an.

Körözés. Nap-nap után olvashatni oly hivatalos közleményeket, melyek egy-egy megyénkbeli gyilkost, csalót, tolvajt, vagy sikkasztót köröztenek. Mert hát — mi tagadás lenne — megtermi a mi bácskai földünk is a maga jóvirágait, a kik aztán nyakukba veszik a világot, hogy elkerüljék az igazságszolgáltatást, avagy hogy a távol idegenben folytathassák a megkezdett mesterséget. Legujjabban egy Beck Károly nevű bácsalmási illetőségű csalót keres a szabadkai kir. törvényszék, olyan embert, a ki évekkal ezelőtt tisztességes kereskedő hírében állott. A hivatalos átirat a következő: Csalás büntetével vádolt Beck Károly bácsalmási illetőségű kereskedő országszerte leendő köröztetése és elfogatása elrendelvetűn, felhivatva a hazai hatóságok, hogy elfogatása esetén e kir. törvényszék fogházába leendő szállítása végett a legközelebbi kir. ügyészségnek adják át. Személyleírása: születési éve 1839., születési helye Bács-Almás, izraelita, közép termű, arca kerek, szemei barnák, szemöldöke fekete, orra szája rendszer, haja őszes fekete.

Két 48-as. Ujjabban ismét ketten folyamodtak megyénkbeli a Haynau-alapítvány segélydjáért. Ezek Diviák Márton és Makan Márton, a kik mint 48-as honvédek s Buda ostrománál megsebesültek.

Az 1892-ik évi egyenes-adó kivetés. A pénzügyminiszter az 1892. évre kivetendő adókra szükséges előmunkálatok megkezdését elrendelte. Az I. osztályú jövedelmi adó ház-ház után vétetik föl, a községek előjárók ellen pedig fegyelmi eljárás foglalkoztatni, esetleg állásukat is veszti, ha az összeírás izek feltulvizsgálásánál kitűnik, hogy adóköteles ki lett hagyva. A vallomások a következők sorrendben kívánandók be: november hó első felében azon bérbeadott házakról, melyek 1890. óta épültek és 1891. évben lakható állapotba helyeztettek. December hóban a) az 1891. év folyamán keletkezett és III. oszt. keresetadó alá tartozó üzletekből és foglalkozásokból, továbbá a IV. osztályú kereseti adó, a tőkekamat és járadékadó, valamint a bányaadó alá tartozó jövedelmekről; b) a föld- és házbirtoke telekkönyvi bekezelés által terhelő és az általános jövedelmi pótdó kivetésénél számításba veendő adóssági kamatokról. 1892. évi január 2-ik felében a hadmentességi díj kivetésére megkivántató vallomások. 1892. évi március hó első felében a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójának megállapítására vonatkozó vallomások, az 1892. év május havában a fegyverekről szóló vallomások.

Hol a pénz? Zórits Zórka moholi tanító a napokban Szabadkáról hazafelé utazott. A szabadkai indóházánál két fiatal barátságos leányzóval eredt beszédbe, kik szintén az ó-becsei vasuton akartak utazni. Egy második oszt. kupéba szálltak be mind a hárman. Eszre sem vették a terefére között, hogy már az ó kanizsai szállásnál voltak. Itt Zórka k. a. kivette a pénztárcáját és 24 forintból álló pénzeszközét látható gyönyörűséggel olvasgatta. „Zenta 30 perc!” — kiáltott egyszerre a vonatvezető. A mi moholyi utasunk kiszállott, hogy egy pohár sörrel szomját lecsillapítsa. Fizetni akarván, pénztárcája felöltözésének külső zsebéből hiányzott. Lett ott rögtön akkora sirás-rivás, mint annak a rendje. Rendőrökért kiabált tehát, s ezek nyomban és bölcsen ki is sűtötték, hogy a tolvaj csak a két női utitárs lehetett. Igen ám, de azoknak volt annyi eszük, hogy a vonat megállása percében, a kupé tulsó oldalán a földet felé rögtön kiszállottak és odább szaladtak. Utánok! Diktum-faktum: el is csípték őket a vasúti töltésen, amint sietve a város felé igyekeztek s besétáltatták a — dutyiba! Igen ám, csak hogy 22 vason kívül semmi más pénzt nem találtak az utitársaknál, pedig a „kisbírók” ugyan csak kikutatták őket. A r. kapitányság azonnal sür-gönyzött Szabadkára, kérdezősködve a két jómadár felől. Vissza jött nyomban a válasz: csavargó, helynélküli leányok. Hiába volt azonban minden vallatás, a pénz máig sem került elő. Pedig az minden kétségen kívül való, mikép Zóritsot csakis a két iparlovagnó lopta meg, hanem midőn látták, hogy a rendőrök utánuk sietnek, a pénztárcát észrevétlenül eldobták maguktól.

Mikor szép a nő? Hafiz, a halhatatlan perzsa költő, következőleg határozta meg a női szépséget: Négy dolognak feketének kell lenni a nőnél: a hajnak, a szempillának, a szemcillagoknak s a szemöldöknek; négynek fehérnek: a kéznek, a szemtengerének, a fogaknak és a bőrnek; négynek vörösnek: az ajkaknak, a nyelvnek, az arcnak és a fogsúknak; négynek gömbölyűnek: a fejnek, az előkarnak, a lábikráknak, a nyaknak; négynek hosszúnak: a deréknek, az ujjaknak, a karoknak és lábszárnak; négynek szélesnek: a homloknak, a mellnek, a csipőnek, a szemeknek; négynek finomnak: a szemöldöknek, az orrnak, a bőrnek és ajkaknak; négynek kicsinek: a füleknek, a kebelnek, a kezeknek és lábaknak.

Idegenek névsora a „Vadászkiút Szállodá”-ban, 1891. október 30-tól november 5-ig. Busek János keresk. utazó, Ujvidék. Krasovetz J. keresk. utazó, Bécs. Barvart Károly keresk. utazó, Budapest. Dr. Schneider Károly ügyvéd, Kula. Supf József keresk. utazó, Bécs. Véber János keresk. utazó, Budapest. Mihalup Gyula keresk. utazó Bécs. Zay Guglielmó préparateur Gorizia. Reich Gyula keresk. utazó, Bécs. Benedek József keresk. utazó, Bécs. Schlesinger Gyula keresk. utazó, Nagykanizsa. Braun Adolf keresk. utazó, Bécs. Lipeti Ambrus keresk. utazó Pozsony. Oláh Elemér miniszteri számtiszt, Budapest. Oláh Árpád községi jegyző N.-Peregh. Grünberger S. keresk. utazó Bécs. Korf Lipót keresk. utazó, Bécs. Eckenberg D. L. igazgató Kis-Sztapár. Christianus János keresk. utazó, Bécs. Klein Ármán keresk. utazó, Budapest. Senger Izidor keresk. utazó, Liptó.-Szt.-Miklós. Tóth Pál biztosítási hivatalnok, Szeged. Dr. Szép Dezső kir. községi jegyző, Szeged. Verner Géza gyógyszerész Bács-Almás. Ferdinand József keresk. utazó, Budapest. Grün Mór keresk. utazó, Bécs. Weis Zsigmond keresk. utazó, Pécs. Polák N. keresk. utazó, Prága. Schamburg Ede, keresk. utazó Bécs. Stolz Vilmos keresk. utazó, Bécs. Bruck Miksa keresk. utazó, Bécs. Rác György földbirtokos, Kula. Vester Imre orsz. gyűl. képviselő, Budapest. Linder György orsz. gyűl. képviselő, Budapest. Szabó László orsz. gyűl. képviselő Zenta. Olaj Lajos orsz. gyűlési képviselő Budapest. Dr. Hodits János ügyvéd, Ada. Tóth János földbirtokos, Ó-Kanizsa. Dr. Takács Ádám ügyvéd, Ó-Kanizsa. Dr. Király Sándor ügyvéd, Ó-Kanizsa. Rosenberg Adolf keresk. utazó, Bécs. Löffler Mór keresk. utazó, Bécs. Klein Zsigmond keresk. utazó Bécs. Salfai Salfa Antal gyógyszerész, Baja. Rona L. keresk. utazó, Bécs. Schlanger Ignác hivatalnok Versec.

Elhunytak névsora 1891. október 31-től november 6-ig. 1891. október 31-én: Vogenberger Fülöp, 5 hetes, iparos fia, Bánát 535; Morokvasits Neckó, 3 éves, földm. fia, Zsárkóvár; Sztokov Radjka, 2 éves, földm. leánya, Milcsics-szállás; Blazsokov Manda, 99 éves, földmives, Bánát 509; Vaszilyevits Lyubica, földm. leánya, 6 éves Bánát 216; Tanner szül. Varga Ágnes, 70 éves, iparos özvegye, Bánát 333. — November 1-én: Stöckl András, 5 éves, iparos fia, Szelence 619; Dr. Pilaszánovits Mátyás, 30 éves, vármegyei alügyész, apatini utca; Katalics szül. Lugomerszky Dafina, 63 éves, Dob utca 229; Vidakovich Ilona, 2 hónapos, Felsőváros 238; Pozder Vilmos, 3 éves, földm. fia, Bánát 30; Rados Rezső, 5 éves, iparos fia, Cserenka 43; Dedits Paulin, 3 éves, földm. fia, Bukovác-szállás; Relits Jovan, 37 éves földm. Cserenka 291; Kolompár István, 4 éves, zenész fia, Cserenka 413; Nelics Mária, 6 éves, Bánát 282. — November 3-án: Ocskai Maris, 7 éves, iparos fia, Felsőváros 272; Bachrach Manó, 7 éves, kereskedő fia, apatini utca 647. — November 4-én: Budimacz Anna, 3 éves, Szelence 497; Radojevits Illés, 10 éves, földm. fia, Radojevics-szállás; Raczits Jelena, 8 éves, földm. fia, Kobilitz-szállás. — November 5-én: Wavra Antal, 5 éves, iparos fia, Felsőváros 84.

Törvénykezés.

Buják Gáspár a kupuzsinai sikkasztó közgyám a kir. kuria által 5 évi börtönbüntetésre s 11,777 frt 12 kr kártérítésre.

Zetovics Brdár Ivan monostorszeghi suhanc ugyancsak a kir. kuria által, Vinkov Illés sérelmére elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt 1 évi börtönrre.

Ancsics Tamás zombori lakos pedig, ki mult évi szeptember hóban 5 évi fegyházbüntetésének kitöltése utáni 5 ik napon Bezdánban csolnakokat lopott, 4 évi fegyházra,

Dvorszky Francz Anna bresztováci lakos, ki mult évi április hó 25-ikén Friedmann Miklós, ottani bíró kenderkupját felgyújtotta, 3 évi fegyházra, és végül

Homokóczy János összes büncselekményeiért összbüntetésül 7 évi fegyházra íteltetett.

Közgazdaság.

Gabonaüzlet. A tartós kedvezőtlen időjárás első sorban a gabonaüzletre bir befolyással, a mennyiben szilárd hangulat mellett a vételkedv állandóan kedvező marad. Hozatal nem kiellítő. Árunk: Buza 10.20—10.40. Zab 5.60—5.65. Tengeri 4.60—4.70. Csöves tengeri 3 frt. Bab 5.50—6.50 Kendermag 9.00—9.50.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
6 Pént.	Lénárt hv.	Lénárd	25 Marcián
7 Szom.	Engelbert vt.	Adolf	26 Demeter
8 Vas.	D 25 Gottfried D 24 Tr. G.		27 F 20 Nesztor
9 Hétfő	Tivadar vt.	Tivadar	28 Terenc vt.
10 Kedd	Avell. András	Próbusz	29 Neszte

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptalajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

FOGORVOS

Dr. Szabó Sándor
fül- és szemorvos,
torok- és gégebajok,
Diphtheritis és torokgyík
különleges orvosa.

RENDELŐ INTÉZET: November 1-től Sztapári-ut, a megyeház átellenében, Kovácsfy-féle ház. *—4

Pályázati hirdetmény.

Veprovácon, a német faluban létező német tannyelvű iskolánál egy megüresedett tanítói állásra **november hó 18-ig** pályázat hirdettetik. Az állás javadalma: 400 frt a községi pénztárból; $\frac{4}{1000}$ (kataszt.) hold föld haszonélvezete adó- és illeték-egyenérték-teher viselése mellett; 50 frt lakbér. A megválasztandó tanító az állást azonnal elfoglalni tartozik. Folyamodványok a veprováci róm. kath. iskolaszékre címezve, ft. Martin József kula-kerületi esperes urhoz Filipovára küldendők. 3—2

6754. sz.

kig. 1891.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Novoszelló községében az üresedésben levő s 300 frt fizetéssel egybekötött irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhivom a pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyo évi november hó 22-éig** hozzám nyujtsák be.

Palánkán, 1891. évi október hó 24-én.

Csupor Gyula,

főszolgabíró.

678. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 104. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 10139/1891. számú végzése által Löbl Vilmos ó-szivaici lakos javára Plavesits György ó szivaici lakos ellen 970 frt tőke, ennek 1891. évi szeptember hó 22. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 52 frt 62 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3774 frtra becsült butor és gabnaneműek, két 8 lőrejeű gőzcséplőgép, teljes felszerelés, eszterga pad, furó gép és morzsoló gépekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 11191/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Ó-Szivacon végrehajtást szenvedett lakhelyén leendő eszközzésére 1891. évi december hó 5. napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi szeptember hó 4-én.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.

3—1

641. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 195/1891. számú végzése által Kann és Heller budapesti lakos javára Schüzler Pál zombori lakos ellen 155 frt 24 kr tőke, ennek 1890. évi november hó 1. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 33 frt 65 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 350 frtra becsült egy tűz-fecskendő gépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 9542/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban alperes lakásán leendő eszközzésére 1891. évi november hó 13-ik napjának délutáni 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 121. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1891. évi október hó 28. án.

Styrum Mór,

kir. bír. végrehajtó.

Zombor, 1891. Bittermann Nándor könyv- és könyvendéjéből.

7838. szám.

kig. 1891.

Pályázat.

Karavukova községben évi 400 frt fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állás s 360 frt fizetéssel javadalmazott végrehajtói állás üresedvén meg, felhivatnak pályázók, hogy kellőleg okmányolt kérvényeiket hozzám folyó évi november hó 15-éig nyujtsák be.

Hódsághon, 1891. évi október hó 25-én.

Főszolgabíró ur helyett:

MÜLLER BÉLA,

szolgabíró.

3—3

5888. szám.

1891.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye topolyai járáshoz tartozó Bajsa községben üresedésben levő segédjegyzői állás betöltése céljából ezennel pályázat nyitattik.

Az állás javadalmazása 400 frt. Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 12-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnap utólag fog kitűzteni.

Topolyán, 1891. évi november hó 2-án.

Császár,

főszolgabíró.

3—1

3319. szám.

kig. 1891.

Pályázati hirdetmény.

Alulirt községi előjáróság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a Katymáron üresedésbe jött községi rendőr-örvezetői állásra, mellyel évi 360 frt, azaz háromszázhatvan o. é. forint fizetés van egybekötve, ezennel pályázat hirdettetik, oly formán, hogy a kérvények **folyo évi november hó 13-ig** a község előjáróságához terjesztendők be.

A fizetés havi utólagos részletekben fiztetetik. Kivántatik, hogy magyar állam polgár legyen, 45 évnél nem idősb s a magyar nyelvben írásilag is jártassággal birjon.

Kiszolgált katonák és m. kir. csendőrök esetleg előnyben részesülnek.

A járási főszolgabíró ur vagy helyettese közbenjöttével megtartandó választás napja utólag fog az érdekeltekkel közöltetni.

Katymáron, 1891. évi november hó 1-én.

Schäfer János,

jegyző.

Marjanovics Tádé,

bíró.

5795. szám.

1891.

Pályázati hirdetmény.

Kis-Hegyes községben lemondás folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása 300 frt. Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy sajátkezűleg irt Bács-Bodrogh megye 6/1887. sz. szabályrendelet 9. §-a értelmében felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi november hó 13-ig** annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Választási határnapul Kis-Hegyes községéhez f. évi november hó 16. napjának d. e. 9 órája kitűzetik.

Topolyán, 1891. évi november hó 2-án.

Császár,

főszolgabíró.

3—1

658. szám.

1891.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróóság 3814. sz. végzése által a hódsághi takarékpénztár végrehajtató javára Kálózy Sándor és társai bogojevai lakosok ellen 500 frt tőke, ennek 1889. évi január hó 1. napjától számítandó 8% kamatai, és eddig összesen 51 frt 43 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 877 frtra becsült 7 ló, 3 kocsis, 1 járgány, gabna tisztítógép és 6 drb sertésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5735/1891. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Bogojeva községében leendő eszközzésére 1891-ik évi november hó 19-ik napjának délutáni 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1891. évi október hó 30-án.

Oláh János,

kir. bír. végrehajtó.